

Епоха рідного краю як під мікроскопом у Юрія Плаксюка

ЛІТЕРАТУРА

Він родом з Хмельниччини, але й Чернігівщина для нього рідна: дружина з Новгород-Сіверського району, сам багато зробив для розвитку місцевого телерадіомовлення, коли працював у Національній раді з питань телебачення й радіомовлення та Держтелерадіо. Тож і презентацію двотомного літературно-художнього видання «Все в минулому» побажав провести саме в Чернігові, в обласній універсальній науковій бібліотеці ім. В.Г. Короленка. Тут одержав і першу літературну нагороду: Міжнародну літературну премію ім. Миколи Гоголя «Тріумф». Вручив високу відзнаку президент Міжнародної літературно-мистецької Академії

мікроскопом, досліджувалася та складна епоха із складними людськими долями. Мовляв, Юрій, видно, довго збирав і носив у собі ту творчість, поки вона дозрівала, щоб вибухнути таким серйозним і літературно привабливим виданням.

Найкращими якостями харак-

України Сергій Дзюба, котрий і презентує книгу.

Великою титанічною художньою працею назвав Сергій Вікторович двотомник Юрія Плаксюка, в якому художньо-документальним словом відображене життя кількох родин у надзвичайно важкі роки ХХ століття. Так автор передав наступним поколінням правдиву, не уражену політичною доцільністю історію свого рідного краю, в якій, як у дзеркалі, – історія всієї України.

Однокурсник Юрія Олександровича, відомий в області журналіст і поет Микола Будлянський теж назвав ці книги геніальною працею, і творилася вона настільки відповідально, що, ніби під

теризував Юрія Плаксюка давній друг і колишній колега Леонід Мельник, котрий тривалий час працював у Чернігові представником Нацради з питань телебачення і радіомовлення. Тоді в області було ліцензовано 48 радіотелекомпаній. Сприяв цьому, звісно, Юрій Плаксюк.

Учасники презентації послушали в аудіозаписі дві пісні Олександра Злотника («Дзвонар» і «Козацька душа»), написані на слова Юрія Плаксюка. Тобто, він ще й геніальний поет-пісняр.

На презентації книг було багато молоді, зокрема й студентів – майбутніх вчителів історії й літератури. Адже для них є що почерпнути у двотомнику: перша книга – більш художня, а друга написана здебільшого з використанням архівних документів.

Автор «Все в минулому» Юрій Плаксюк та інші письменники, котрі

були на презентації, подарували обласній бібліотеці свої нові книжки.

Григорій ВОЙТОК

БЛАГОУСТРІЙ Скляні зупинки – в тренді

Сучасно, стильно, модно і ніяких тобі «міні-будиночків чекання»! У селі Коломійцівка Носівського району встановили «наймоднішу» і одну з найсучасніших автобусних зупинок – таку саму, як у Чернігові.

Не Черніговом єдиним! Не так давно чернігівці дивувалися новим скляним автобусним зупинкам, які й досі встановлюють по всьому місту замість старих конструкцій. Суперечок про те, наскільки вони практичні, було багато, але вони так і залишилися на рівні розмов. Практично чи ні – оцінять люди, а от що красиво – факт. Зовнішній вигляд скляних зупинок оцінили і в селі на Чернігівщині. І чи то рівнячись на обласний центр, чи то просто за збігом обставин така сама гарненька, новенька скляна зупинка минулого року з'явилася в селі Коломійцівка, що на Носівщині.

«Ця скляна зупинка у нас вже стоїть рік, – каже голова Калинівської сільської ради, якій підпорядкована Коломійцівка, Іван Багнюк. – Це був спільний проект сільради з нашим депутатом. Обійшлася кон-

струкція разом з виготовленням і встановленням у 127 тисяч гривень. Сільрада оплатила половину цих коштів. У Коломійцівці вже є одна автобусна зупинка на іншому боці села – гарна, але звичайна, цегляна. По цій дорозі (виїзд на село Рівчак-Степанівка, – Авт.) ми вирішили поставити скляну. До цього часу люди чекали на автобус просто неба. Зараз задоволені, зупинка всім подобається, і це головне».

До речі, за словами сільського голови, скляна зупинка якнайкраще вписується в майбутній оновлений екстер'єр будинку культури, біля якого вона розташована.

«Ця зупинка – частина проекту реконструкції нашого будинку культури, що позаду зупинки і прилегло до нього території, – ділиться планами Іван Васильович. – Відповідно до нього, скляна зупинка сюди підходить ідеально. Найближчим часом біля неї будуть встановлені гарні урни для сміття та ще декілька лавок. Реконструкцію маємо закінчити наступного року. Вже почалися роботи з перекриття даху».

Марія ПУЧИНЕЦЬ, фото автора

Чому нас нещадно вбивали?

Щодня в 1933 році від голоду в Україні помирало 25 тисяч осіб, половина з яких були діти віком від 6 місяців до 17 років. За два страшних роки в моєму рідному селі більшовики убили голодом цілі родини Рожків, Ярошенків, Хоменків, Фелоненків, Сугоняків, Хальків, Бизюків, Суховіїв, Фесенків, Толочків, Тарасенків, Савченків та багатьох інших. У Національній книзі пам'яті кількість зареєстрованих убитих комуністами голодом мешканців села перевищує 100 осіб. Це тільки тих, яких записали «померли від голоду». Удвічі більше померло «від старості», «слабості» або ж і взагалі без зазначення причин смерті – понад 300 селян.

Бизюк Петро Мусійович – мій прадід по материнській лінії рідної баби Маври... Народився 1867 року, помер 21 листопада 1932 року. В мартирологу записали «помер від старості»... У 65!

Халько Опанас Іванович, народився 1848 року, помер 12 червня 1933 року. Його дру-

жина, Халько Наталія [...], 1846 року народження померла наступного дня – 13 червня 1933 року. Причину смерті більшовицькі статисти не зазначили. Так робили, щоб приховати масштаби трагедії, відомого світові як Голодомор 1932-33 років. Халько Опанас Іванович – рідний брат мого прадіда Кирила – він та його родина вижили під час страшного голоду...

300 чоловік за два страшних роки в окремо взятому селі з мальовничого назвою Хороше Озеро! Я завжди дивувався – таких страшних цифр немає у більшості навколишніх сіл. Що особливого в цій землі, окрім розораного більшовиками-колгоспниками курганного некрополю (II тисячоліття до н.е.), закатаного в бетон цілющого джерела на «Мокрому полі» (неподалік від місця, де розстрілювали крутянців) та закинутого староруського городища? Копавши вглиб, я збагнув: Голодомор – це була розплата більшовиків за підтримку селянами Хорошого Озера повстанців та козаків.

Цими землями кочували та рубали на капусту більшовиків махновці Щуся, мої земляки поповнювали ряди найвідомішого

повстанського отамана цього округу – славетного земляка, уродженця Власівки отамана Ангела (діяв на території Борзнянського, Прилуцького, Ічнянського, Ніжинського, Козелецького, Бахмацького, Чернігівського, Конотопського районів, на півночі Полтавщини), загопи уродженця Шаповалівки отамана Петренка (діяв на території Сосницького, Борзнянського та Менського районів), отамана Григорія Штокала (діяв на території Борзнянщини, штаб містився на Галайбиних хуторах), отамана Орловського (діяв на території Борзнянського району).

Всіх цих людей, незважаючи на незначні ідеологічні розбіжності, об'єднувало одне – любов до рідної стріхи та ненависть до червоних, особливо жорстоко повстанці ставилися до продзагонівців, які забирали у селян хліб.

Голодомор – цілеспрямована політика

ПАМ'ЯТЬ

більшовиків зі знищення українського села – бунтівного і непокірного, що раз за разом кидало виклик червоній системі та ставило під загрозу, власне, спокійне її функціонування. Голодомор – це ще і плата українців за відсутність національної єдності, за отаманські амбіції, за «моя хата скраєм», братовбивство... Вчитуйтеся у прізвища у Національній книзі пам'яті, українці, і думайте, якою страшною була плата наших прадідів за поразку. Смертями мільйонів доведено: коли поміж хлібом і свободою народ обирає хліб, він зрештою втрачає все, в тому числі і хліб. Якщо народ обирає свободу, він матиме хліб, вирощений ним самим і ніким не відібраний.

Віталій НАЗАРЕНКО